

# NVMG



Nederlandse Vereniging  
voor Medische Geschiedenis



MEDISCHE  
GESCHIEDENIS  
IN  
EUROPESE  
CONTEX

## NVMG CURSUS MEDISCHE GESCHIEDENIS 2021

De NVMG organiseert opnieuw een boeiende serie van vier cursusbijeenkomsten medische geschiedenis. Dit keer is gekozen voor het thema: *Medische geschiedenis in Europese context*. 's Ochtends biedt een historicus een globaal overzicht van de culturele geschiedenis van het desbetreffende land c.q. taalgebied; 's middag worden deze overzichten verrijkt met medisch-historische excursen. Na ontvangst met koffie en cake volgen de ochtendcolleges van 10.30-12.30 uur, en na de traditionele vislunch de middagcolleges van 13.30-15.30 uur. In principe wordt de cursus in hybride vorm aangeboden: een deel van de cursisten kan de colleges op Urk fysiek bijwonen, een ander deel zal de colleges via de livestream willen volgen.

### Vrijdag 5 februari 2021: DUITSLAND

- Frits Boterman, emeritus hoogleraar Moderne Duitse Geschiedenis na 1750 (UVA)  
*Algemene cultuurhistorische inleiding*
- Thomas van Gulik, emeritus-hoogleraar Chirurgie UMC (AMC)  
*De ontwikkeling van de Duitse chirurgie en haar invloed in Nederland*
- Dick Busman, chirurg 'op rust'  
*Theodor Billroth: eeuwige roem en de keerzijde*

### Vrijdag 5 maart 2021: FRANKRIJK

- Katell Laveant, universitair hoofddocent Franse Taal- en Cultuur (UU)  
*Van zoogsters tot bestuurders: drie bijzonderheden van de moderne Franse zorggeschiedenis*
- Arko Oderwald, universitair hoofddocent Literatuur en Geneeskunde (Amsterdam UMC)  
*De geneeskunde in de Franse literatuur in de 19e en 20e eeuw*

### Vrijdag 1 oktober 2021: RUSLAND

- Hans van Koningsbrugge, hoogleraar Geschiedenis en politiek van Rusland (RUG)  
*Medische zorg in Rusland in historisch perspectief*
- Klaas Marck, plastisch chirurg niet-praktiserend  
*Pirogov-Szymanowski-Limberg. Drie (plastisch) chirurgische wijzen uit het Oosten*
- Willem Mulder, oud conservator Leiden en Utrecht  
*Ruysch in Rusland. Een inkijk in de anatomische collecties van Sint-Petersburg*

### Vrijdag 5 november 2021: SCANDINAVIË

- Ralf Futselaar, bijzonder hoogleraar EUR en onderzoeker NIOD  
*Verzorgingsstaten als zorgstaten? Volksgezondheid in Scandinavië*
- Anton de Wijer, fysiotherapeut-gnatholoog niet-praktiserend  
*Over de geschiedenis van de Zweedse heilgymnastiek*
- Jorieke Rutgers, Zweden-kenner en docent Zweeds (Bureau Svejo)  
*Scandinavische perspectieven op gezondheid (Linnaeus, Nobelprijswinnaars en Lagom)*  
Met ter afsluiting: een muziekkuitvoering op de 'nyckelharpa'

**Doelgroep:** Leden NVMG en alle geïnteresseerden in medische geschiedenis.

**Locatie:** Trefpunt Medische Geschiedenis Nederland, Foksdiep 4, 8321 MK URK.

**Kosten:** € 265 voor de hele collegereeks, inclusief koffie en lunch. Restitutie in principe niet mogelijk. Niet-leden NVMG € 325. Na aanmelding ontvangt u de betalingsgegevens.



**AANMELDEN PER E-MAIL:** [secretariaat@nvmg.nl](mailto:secretariaat@nvmg.nl)

## OVER DE DOCENTEN

**Prof. dr. Frits Boterman:** emeritus-hoogleraar Moderne Duitse Geschiedenis na 1750 aan de Universiteit van Amsterdam. Hij publiceerde meerdere boeken over de Duitse geschiedenis. Zie ook [www.duitslandinstituut.nl](http://www.duitslandinstituut.nl)

**Prof. dr. Thomas van Gulik:** was tot 2019 hoogleraar chirurgie in het Amsterdam UMC, locatie AMC. Zijn aandachtsgebied was de gastro-intestinale chirurgie, in het bijzonder de lever-, galweg- en pancreaschirurgie. Hij was in het AMC tevens hoofd van het Chirurgisch Laboratorium. Hij heeft daarnaast een bijzondere belangstelling voor de geschiedenis van de geneeskunde getoond. Hij publiceerde over de Amsterdamse chirurgie en ziekenhuizen.

**Dr. Dick Busman:** deed na zijn artsexamen (1969) de opleiding tot tropenarts en werkte daarna enkele jaren in Tanzania. Hij deed vervolgens de opleiding Heelkunde van 1975 tot 1981 in Heerlen en promoveerde in 1983 in Maastricht (Results of Highly Selective Vagotomy). Van 1983 tot 2004 werkte hij als chirurg in Leeuwarden, waarvan de laatste zeven jaar als opleider Heelkunde.

**Dr. Katell Lavéant:** werkt als universitair hoofddocent Franse taal en cultuur (UU), met een specialisatie in middeleeuwse en vroegmoderne literatuur. Zij doet onderzoek naar de vroegmoderne feestcultuur in Frankrijk en in de Lage Landen, en is betrokken bij projecten over boekgeschiedenis. In haar universitair onderwijs behandelt zij brede thema's met betrekking tot de Franse cultuur en geschiedenis.

**Dr. Arko Oderwald:** heeft lange tijd gewerkt op het gebied van medische filosofie en ethiek. Zijn interesse in de manier waarop geneeskunde wordt uitgedrukt in romans, films en poëzie heeft geleid tot de eindverantwoordelijkheid voor het literatuur en geneeskunde programma van (nu) het Amsterdam UMC. Hij is ook verbonden geweest aan de Universiteit voor Humanistiek als bijzonder hoogleraar Literatuur en Geneeskunde. Voor meer informatie: zie [www.literatuurengeneeskunde.nl](http://www.literatuurengeneeskunde.nl)

**Prof. dr. Hans van Koningsbrugge:** hoogleraar Russische Geschiedenis en Politiek van Rusland, directeur van het Nederland-Rusland Centrum en van het Centre for Russian Studies. Sinds 1990 verbonden aan de Rijksuniversiteit Groningen met als specialisme Russische én Scandinavische Geschiedenis in de Vroegmoderne en Moderne Tijd.

**Dr. Klaas Marck:** is na zijn vooropleiding heelkunde en een promotie (Longtransplantatie bij de rat) in Groningen van 1983-1986 opgeleid tot plastisch chirurg (prof. dr. A.J.C. Huffstadt), waarna hij in Leeuwarden is gaan praktiseren. Zijn medisch-historische belangstelling is terug te vinden in veel van zijn publicaties. Hij is (mede)auteur van *Experimenteren bij het leven* (de geschiedenis van de experimentele chirurgie in Groningen; 2010) van de *Canon van de plastische chirurgie* (2012), en van *Another way of thinking – the life and works of Julius Szymanowski, the real father of plastic reconstructive surgery* (2018).

**Willem Mulder:** werkte na een technische opleiding als anatomisch modelmaker bij het Anatomisch Embryologisch Laboratorium van de Rijksuniversiteit Leiden. "On the job" leerde hij vooral de anatomische basiskennis en vervolgens het beheer van de museumcollectie. Na de middelbare avondschool werd hij in 1973 restaurator in het Anatomisch Museum en enige jaren daarna conservator. Gedurende meer dan 10 jaar bezocht hij de medisch-historische cursus in het Medisch Encyclopedisch Instituut van de VU te Amsterdam. In 1991 werd hij conservator medische collecties bij het Utrechts Universiteitsmuseum. Vanaf 1986 was hij lid van - en betrokken bij - de European Association for Museums of the History of Medical Sciences waarbij hij de tweejaarlijkse congressen bezocht en in 1993 coördinator werd van de workshops die in Oost-Europa werden gehouden.

**Dr. Ralf Futselaar:** studeerde Economische en Sociale Geschiedenis aan de Rijksuniversiteit Groningen en University College Cork. In 2001 werd hij als promovendus aangesteld bij het NIOD, waar hij, na lange tijd in Japan gewerkt te hebben, sinds 2012 wederom als onderzoeker in dienst is. Hij publiceerde onder meer over infectieziekten in bezet Nederland en Denemarken, de zorg voor oorlogsgetraumatiseerden in Noorwegen en Denemarken en tuberculose in naoorlogs Japan. Momenteel werkt hij aan een onderzoek naar de Nederlandse psychiatrie tijdens de Tweede Wereldoorlog. In 2020 is hij benoemd tot bijzonder hoogleraar Sociale Geschiedenis van oorlog, massaal geweld en genocide aan de Erasmus Universiteit.

**Dr. Anton de Wijer:** (happily retired!) is voorzitter van Stichting Geschiedenis Fysiotherapie. Hij was parttime werkzaam als directeur van de Stichting Academie Instituut Faculteit Gezondheidszorg Hogeschool Utrecht en daarbij adviseur van het Instituut voor Bewegingsstudies HU. Sinds 1989 is hij ook werkzaam voor de vakgroep Mondziekten, Kaakchirurgie en Bijzondere Tandheelkunde allereerst te Utrecht (UMCU) en later te Nijmegen (Radboud UMC).

**Drs. Jorieke Rutgers:** studeerde Theorie & Geschiedenis van de Psychologie en Scandinavische Talen & Culturen aan de Rijksuniversiteit in Groningen. Haar eindschrijft Zweeds over Linnaeus kwam grotendeels in Uppsala tot stand. Daar kwam ze ook in aanraking met een bijzonder muziekinstrument: de nyckelharpa of sleutelviool. Ze schafte een exemplaar aan en nam dit mee terug naar Nederland. Na haar afstuderen specialiseerde Jorieke Rutgers zich in het geven van taaltrainingen op maat. Daarnaast werkte ze enkele jaren gedurende de zomermaanden als reisleader in zowel Zweden als Noorwegen.